

Subject Name (Gujarati)

4353201 -- Winter 2024

Semester 1 Study Material

Detailed Solutions and Explanations

પ્રશ્ન 1(અ) [3 ગુણ]

સિંગલ હોપ અને મલ્ટિહોપ નેટવર્કની સરખામણી કરો.

જવાબ

પેરામીટર	સિંગલ હોપ નેટવર્ક	મલ્ટિહોપ નેટવર્ક
કમ્પ્યુનિકેશન	સીધું બેઝ સ્ટેશન સાથે	મધ્યવર્તી નોડ્સ દ્વારા
અનર્જી વપરાશ	દૂરના નોડ્સ માટે વધુ	નોડ્સ વચ્ચે વિતરિત
નેટવર્ક કવરેજ	ટ્રાન્સમિશન રેન્જ દ્વારા મર્યાદિત	વિસ્તૃત કવરેજ વિસ્તાર
જટિલતા	સરળ રાઉટિંગ	જટિલ રાઉટિંગ પ્રોટોકોલ

- સિંગલ હોપ: બધા નોડ્સ બેઝ સ્ટેશન સાથે સીધો સંપર્ક કરે છે
- મલ્ટિહોપ: ડેટા ગંતવ્ય સુધી પહોંચવા માટે અનેક મધ્યવર્તી નોડ્સમાંથી પસાર થાય છે

મેમરી ટ્રીક

"સિંગલ ડાયરેક્ટ, મલ્ટિ રિલે"

પ્રશ્ન 1(બ) [4 ગુણ]

સેન્સર નોડના મૂળભૂત ઘટકો સમજાવો.

જવાબ

Mermaid Diagram (Code)

```
{Shaded}
{Highlighting} []
graph TD
    A["A"] --- B["B"]
    A --- C["C"]
    A --- D["D"]
    A --- E["E"]
    B --- F["F ADC"]
    C --- G["G"]
    D --- H["H"]
    E --- I["I"]
{Highlighting}
{Shaded}
```

મૂળભૂત ઘટકો:

- સેન્સિંગ સબસિસ્ટમ: સેન્સર અને ADC નો ઉપયોગ કરીને પર્યાવરણમાંથી ડેટા એક્સ્ટ્રાક્શન કરે છે
- પ્રોસેસિંગ સબસિસ્ટમ: ડેટા પ્રોસેસિંગ માટે મેમરી સાથે માઇક્રોલોલર/પ્રોસેસર
- કમ્પ્યુનિકેશન સબસિસ્ટમ: વાયરલેસ ડેટા ટ્રાન્સમિશન માટે રેડિયો ટ્રાન્સ્સિસ્ટર
- પાવર સબસિસ્ટમ: પાવર સપ્લાય માટે બેટરી અથવા એનર્જી હાર્વેસ્ટિંગ યુનિટ

મેમરી ટ્રીક

"સેન્સ પ્રોસેસ કમ્પ્યુનિકેટ પાવર"

પ્રશ્ન 1(ક) [7 ગુણ]

WSN માં પાવર કન્જમ્પશન ઘટાડવા માટે કોઈપણ ચાર ટેકનોલોજીની યાદી બનાવો અને કોઈપણ બે ટેકનોલોજીને વિગતવાર સમજાવો.

જવાબ

ચાર પાવર રિડક્ષન ટેકનોલોજીઓ:

ટેકનોલોજી	વર્ણન
સ્લીપ શેડ્યુલિંગ	નોડ્સ સક્રિય અને સ્લીપ મોડ વરચે ફેરફાર કરે છે
ડેટા એગ્રિગેશન	અનેક ડેટા પેકેટ્સને એક જ ટ્રાન્સમિશનમાં જોડે છે
ટોપોલોજી કંટ્રોલ	અનર્જી ઘટાડવા માટે નેટવર્ક સ્ટ્રક્ચર ઓપ્ટિમાઇઝ કરે છે
એનર્જી હાર્વેસ્ટિંગ	સોલાર, વાઇબ્રેશન જેવા રિન્યુઆબલ સોર્સનો ઉપયોગ કરે છે

વિગતવાર સમજૂતી:

1. સ્લીપ શેડ્યુલિંગ:

- એક્ટિવ મોડ: નોડ સેન્સિંગ, પ્રોસેસિંગ, કમ્પ્યુનિકેશન કરે છે
- સ્લીપ મોડ: નોડ બિનજરી ઘટકોને પાવર ડાઉન કરે છે
- ફાયદા: આઇડલ લિસનિંગ એનર્જી કન્જમ્પશન 90% સુધી ઘટાડ છે

2. ડેટા એગ્રિગેશન:

- પ્રક્રિયા: મધ્યવર્તી નોડ્સ પર અનેક સેન્સર રીડિંગ્સ જોડવામાં આવે છે
- ટેકનિક્સ: એવરેજ, મેઝિસમ્મ, મિનિમન્ ફંક્શન્સ લાગુ કરવામાં આવે છે
- ફાયદા: કુલ ટ્રાન્સમિશનની સંખ્યા નોંધપાત્ર રીતે ઘટાડ છે

મેમરી ટ્રીક

"સ્લીપ એગ્રિગેટ ટોપોલોજી હાર્વેસ્ટ"

પ્રશ્ન 1(ક) OR [7 ગુણ]

વાયરલેસ સેન્સર નેટવર્કના કોઈપણ ચાર પડકારોની યાદી બનાવો અને કોઈપણ બેને વિગતવાર સમજાવો.

જવાબ

ચાર WSN પડકારો:

પડકાર	અસર
મર્યાદિત એનર્જી	નેટવર્ક લાઇફટાઇમને અસર કરે છે
મર્યાદિત બેન્ડવિડથ	ડેટા ટ્રાન્સમિશનને મર્યાદિત કરે છે
સિક્યુરિટી વલનરેબિલિટી	ડેટા ઇટેગ્રિટીને જોખમમાં મૂકે છે
સ્કેલેબિલિટી ઇશ્યુઝ	મોટા નેટવર્ક પરફોર્મન્સને અસર કરે છે

વિગતવાર સમજૂતી:

1. મર્યાદિત એનર્જી:

- બેટરી કન્સ્ટ્રીન્ટ: નોડ્સ મર્યાદિત કેપેસિટી સાથે નાની બેટરીઓ પર કામ કરે છે
- એનર્જી ડિપ્લીશન: ટ્રાન્સમિશન અને રિસેપ્શન દરમિયાન ઉર્ચ એનર્જી વપરાશ
- સોલ્યુશન એપોયા: પાવર મેનેજમેન્ટ પ્રોટોકોલ્સ, એનર્જી-એફિશિયન્ટ રાઉટિંગ

2. સિક્યુરિટી વલનરેબિલિટી:

- ફિલોકલ એટેક્સ: નોડ્સને ભૌતિક રીતે કેપ્ચર અથવા નુકસાન થઈ શકે છે
- નેટવર્ક એટેક્સ: ઇવ્સડ્રોપિંગ, જેમિંગ, ડિનાયલ ઓફ સર્વિસ એટેક્સ
- કાઉન્ટરમેજર્સ: એન્ક્રિપ્શન, ઓથેન્ટિકેશન, સિક્યુર રાઉટિંગ પ્રોટોકોલ્સ

મેમરી ટ્રીક

"એનર્જી બેન્ડવિડથ સિક્યુરિટી સ્કેલ"

પ્રશ્ન 2(અ) [3 ગુણ]

"IEEE 802.15.4 સ્ટાર્ડ અને ZigBee સ્પેસિફિકેશન્સ વાયરલેસ સેન્સર નેટવર્ક માટે લોકપ્રિય પ્રોટોકોલ પસંદગીઓ છે" - જસ્ટિફિકેશન

જવાબ

જસ્ટિફિકેશન ટેબલ:

ફીચર	WSN માટે ફાયદો
લો પાવર કન્જમ્પશન	બેટરી લાઇફ વધારે છે
લો ડેટા રેટ	સેન્સર ડેટા માટે યોગ્ય
શોષ્ટ રેન્જ	કલસ્ટરડ સેન્સર્સ માટે પરફૂક્ટ
લો કોસ્ટ	મોટા ડિપ્લોયમેન્ટ માટે આર્થિક

- IEEE 802.15.4: PHY અને MAC લેયર સ્પેસિફિકેશન્સ પ્રદાન કરે છે
- ZigBee: ટોચ પર નેટવર્ક અને એપ્લિકેશન લેયર્સ ઉમેરે છે
- પરફૂક્ટ મેચ: WSN આવશ્યકતાઓ પ્રોટોકોલ ક્ષમતાઓ સાથે સંરેખ્ખિત થાય છે

મેમરી ટ્રીક

"લો પાવર, લો ડેટા, લો કોસ્ટ, લો રેન્જ"

પ્રશ્ન 2(બ) [4 ગુણ]

યોગ્ય ઉદાહરણની મદદથી એનર્જી એફિશિયન્ટ રાઉટિંગ સમજાવો

જવાબ

Mermaid Diagram (Code)

```

{Shaded}
{Highlighting} []
graph LR
    A[ ] --- B[ 1{}br/{} : 80%]
    A --- C[ 2{}br/{} : 30%]
    B --- D[ ]
    C --- D
    style B fill:#90EE90
    style C fill:#FFB6C1
{Highlighting}
{Shaded}

```

એનર્જી એફિશિયન્ટ રાઉટિંગ:

- ઉદ્દેશ્ય: નેટવર્ક લાઇફટાઇમ મહત્તમ કરતા પાથ્સ પસંદ કરો
- ઓપ્રોયા: નોડ્સના બાકી બેટરી લેવલ્સ ધ્યાનમાં લો
- ઉદાહરણ: નોડ 2 (30% બેટરી) ને બદલે નોડ 1 (80% બેટરી) દ્વારા રૂટ કરો

મુખ્ય ટેકનિક્સ:

- બેટરી અવેરેનેસ: બાકી એનર્જી લેવલ્સનું નિરીક્ષણ કરો
- લોડ બેલેન્સિંગ: અનેક પાથ્સ વચ્ચે ટ્રોફિક વિતરણ કરો
- કલસ્ટરાંગ: લાંબા-અંતરના ટ્રાન્સમિશન ઘટાડવા માટે નજીકના નોડ્સને ચુપ કરો

મેમરી ટ્રીક

"બેટરી બેલેન્સ કલસ્ટર"

પ્રશ્ન 2(ક) [7 ગુણ]

યોગ્ય સ્કેચની મદદથી LEACH પ્રોટોકોલના સેટઅપ અને સ્ટેડી સ્ટેપ ફેઝ સમજાવો.

જવાબ

sequenceDiagram

```

    participant N1 as 1
    participant N2 as 2 (CH)
    participant N3 as 3
    participant BS as
  
```

Note over N1,BS:

```

N2{-N1: (CH)}
N2{-N3: (CH)}
N1{-N2: }
N3{-N2: }
N2{-N1: TDMA }
N2{-N3: TDMA }
  
```

Note over N1,BS:

```

N1{-N2: ( 1)}
N3{-N2: ( 2)}
N2{-BS: }
  
```

LEACH પ્રોટોકોલ ફેન્ડિસ:

સેટઅપ ફેઝ:

- કલસ્ટર હેડ સિલેક્શન: પ્રોબેબિલિટી થ્રેશોલ્ડ આધારિત રેન્ડમ સિલેક્શન
- એડવર્ટાઇઝમેન્ટ: પસંદ કરેલા CH એનાઉન્સમેન્ટ મેસેજ્જિસ બ્રોડકાસ્ટ કરે છે
- કલસ્ટર ફિભેશન: નોન-CH નોડ્સ નજીકના કલસ્ટર હેડમાં જોડાય છે
- શેડ્યુલ ફિચેશન: CH કલસ્ટર મેમ્બર્સ માટે TDMA શેડ્યુલ બનાવે છે

સ્ટેડી સ્ટેપ ફેઝ:

- ડેટા ટ્રાન્સમિશન: નોડ્સ TDMA શેડ્યુલ અનુસાર CH ને ડેટા મોકલે છે
- એગ્રિગેશન: CH કલસ્ટર મેમ્બર્સ પાસેથી પ્રાપ્ત ડેટાને જોડે છે
- ડેટા ફોરવર્કિંગ: CH એગ્રિગેટ ડેટાને બેઝ સ્ટેશન પર ટ્રાન્સમિટ કરે છે

ફાયદા:

- અનર્જી ડિસ્ટ્રિબ્યુશન: નોડ્સ વચ્ચે CH રોલ રોટેટ કરે છે
- કોલિગન એવોઈડન્સ: TDMA શેડ્યુલિંગ ઇન્ટરફેરન્સ અટકાવે છે

મેમરી ટ્રીક

“સિલેક્ટ એડવર્ટાઇઝ જોઇન શેડ્યુલ, સેન્ડ એગ્રિગેટ ફોરવર્ક”

પ્રશ્ન 2(અ) OR [3 ગુણ]

વાયરલેસ સેન્સર નેટવર્કમાં રાઉટિંગ પ્રોટોકોલ્સનું વર્ગીકરણ આપો.

જવાબ

WSN રાઉટિંગ પ્રોટોકોલ વર્ગીકરણ:

વર્ગીકરણ આધાર	પ્રકારો
નેટવર્ક સ્ટ્રક્ચર	ફ્લેટ, હાઇરાર્કિકલ, લોકેશન-બેઝિડ
પ્રોટોકોલ ઓપરેશન	મલ્ટિપાથ, કવરેરી-બેઝિડ, નેગોસિએશન-બેઝિડ
પાથ એસ્ટેબ્લિશમેન્ટ	પ્રોએક્ટિવ, રિએક્ટિવ, હાઇબ્રિડ

મુખ્ય કેટેગરીઓ:

- ફ્લેટ રાઉટિંગ: બધા નોડ્સની સમાન ભૂમિકા (જેમ કે, ફલટિંગ, SPIN)
- હાઇરાર્કિકલ રાઉટિંગ: કલસ્ટર-બેઝિડ એપ્રોટ્યુલ (જેમ કે, LEACH, TEEN)
- લોકેશન-બેઝિડ રાઉટિંગ: જિયોગ્રાફિક ઇન્ફોર્મેશનનો ઉપયોગ (જેમ કે, GEAR)

પ્રશ્ન 2(બ) OR [4 ગુણ]

સ્કેચની મદદથી લોડ્યુટી સાઇકલ પ્રોટોકોલના વેકઅપ કોન્સોપ્ટને સમજાવો.

જવાબ

```
Time {-{-}}
Node A: [Sleep] {-{-}{-}} [Wake] {-}{-} [Listen] {-}{-}{-} [Sleep] {-}{-}{-} [Wake] {-}{-}{-} [Listen] {-}{-}{-} [Sleep]
Node B: [Sleep] {-{-}{-}} {-}{-}{-} [Wake] {-}{-}{-} [Tx] {-}{-}{-} [Sleep] {-}{-}{-}{-}{-} [Wake] {-}{-}{-} [Listen] {-}{-}{-} [Sleep]
|           |           |           |           |           |           |           |           |
0           T1          T2          T3          T4          T5          T6          T7          T8          T9
```

લોડ્યુટી સાઇકલ વેકઅપ કોન્સોપ્ટ:

- સ્લીપ પીરિયડ: એનર્જી બચાવવા માટે નોડ્સ રેડિયો બંધ કરે છે
- વેક પીરિયડ: નોડ્સ સમયાંતરે કમ્પ્યુનિકેશન ચેક કરવા માટે જાગે છે
- સિંક્રોનાઇઝેશન: સેન્ડરને રિસીવરના વેકઅપ શેડ્યુલની જાણ હોવી જરૂરી

મુખ્ય ફ્રાયદા:

- એનર્જી સેવિંગ્સ: આઇડલ લિસનિંગ 99% સુધી ઘટાડે છે
- કોઓર્ડિનેટેડ એક્સેસ: વેકઅપ પીરિયડ દરમિયાન કોલિઝન અટકાવે છે

મેમરી ટ્રીક

પ્રશ્ન 2(ક) OR [7 ગુણ]

S-MAC પ્રોટોકોલના Synch, RTS અને CTS તબક્કાઓ અને તેના મેસેજ પાસિંગ એપ્રોચ સમજાવો.

જવાબ

```
sequenceDiagram
    participant A as A
    participant B as B
    participant C as C

    Note over A,C:
    A{-B: SYNC ( )}
    A{-C: SYNC ( )}
    B{-A: SYNC (ACK)}
    C{-A: SYNC (ACK)}

    Note over A,C: RTS/CTS
    A{-B: RTS ( )}
    B{-A: CTS ( )}
    Note over C: CTS , 

    Note over A,C:
    A{-B: DATA}
    B{-A: ACK}
```

S-MAC પ્રોટોકોલ ફેઝીસ:

- સિંક્રોનાઇઝેશન ફેઝ:**
  - હેતુ: સામાન્ય સ્લીપ/વેક શેડ્યુલ સ્થાપિત કરવું
  - પ્રક્રિયા: નોડ્સ શેડ્યુલ ઇન્ફોમેશન સાથે SYNC પેકેટ્સનું વિનિમય કરે છે
  - ફાયદા: નેટવર્ક વ્યાપી કોઓર્ડિનેટેડ સ્લીપ પેટર્ન સુનિશ્ચિત કરે છે
- RTS ફેઝ (રિસ્ક્વેસ્ટ ટુ સેન્ડ):**
  - શરૂઆત: સેન્ડર ઇન્ટેન્ડ રિસીવર ને RTS પેકેટ ટ્રાન્સમિટ કરે છે

- કન્ટેન્ટ: સોર્સ એડ્રેસ, ડેસ્ટિનેશન એડ્રેસ, ટ્રાન્સમિશન રજુરેશન

3. CTS ફેજ (કિલિપર ટુ સેન્ડ):

  - રિસ્પોન્સ: રિસીવર ઉપલબ્ધતાની પુષ્ટિ કરતું CTS પેકેટ મોકલે છે
  - વર્ચ્યુઅલ સેન્ટિન્સિંગ: પડોશી નોડ્સ CTS સાંભળે છે અને ટ્રાન્સમિશન મુલતવી રાખે છે

મેસેજ પાસિંગ એપ્રોથ્યુ:

  - કોલિગ્ન એવોઇડન્સ: RTS/CTS હેન્ડશેક હિડન ટર્મિનલ પ્રોબ્લેમ અટકાવે છે
  - એન્જીઝ કન્ગર્વેશન: ઓવરહિયરિંગ નોડ્સ ડેટા એક્સસ્યોન્જ દરમિયાન સ્લીપ મોડમાં જાય છે
  - પીરિયોડિક સિક્ઝનાઈડેશન: નેટવર્ક-વાઇડ શેડ્યુલ કોઓડિનેશન જાળવે છે

ਮੇਮਰੀ ਟ੍ਰੀਕ

“सिंक रिक्वेस्ट क्लियर टान्समिट”

પ્રશ્ન 3(અ) [3 ગણ]

IEEE 802.15.4 સ્ટાન્ડર્ડનાં સપર ફેમ સ્ટક્યુર સમજાવો.

ଜୟାମ

Super Frame (15.36 ms)							
Inactive							
Beacon	Slot	Slot	Slot	GTS	GTS	GTS	Period
8	0	1	2	1	2	3	

સુપર ફેમ ઘટકો:

ઘટક	વર્ણન	અવધિ
બીકન	નેટવર્ક સિંકોનાઇડેશન	નિશ્ચિયત
CAP	કન્ટેન્શન એક્સેસ પીરિયડ	ચલ
CFP	કન્ટેન્શન ફી પીરિયડ	ચલ
ઇનાયેક્ટિવ	સ્લીપ પીરિયડ	ચલ

- **CAP:** યેનલ એક્સેસ માટે CSMA/CA નો ઉપયોગ કરે છે
  - **CFP:** રિયલ-ટાઇમ ડેટા માટે GTS (ગેરેન્ટીડ ટાઇમ સ્લોટ્સ) નો ઉપયોગ કરે છે
  - **ઇનાયેક્ટિવ પીરિયદ:** ડિવાઇસિસ લો-પાવર મોડમાં જઈ શકે છે

ਮੇਮਰੀ ਟੀਕ

“ਬੀਕਨ ਫਾਰਮੇਂਟ ਗੋਰੇਨਟੀ ਸਲੀਪ”

પ્રશ્ન 3(બ) [4 ગુણ]

M2M અને IoT ટેકનોલોજીની સરખામણી કરો.

ଜ୍ଵାବ

પેરામીટર	M2M	IoT
કમ્પ્યુનિકેશન	પોઇન્ટ-ટુ-પોઇન્ટ	ઇન્ટરનેટ-વેર્કડ
ડેટા પ્રોસેસિંગ	લોકલ	કલાઇડ-વેર્કડ
ક્રેન્કિટવિટી	સેલ્વ્યુલર/વાયર્ડ	અનેક પ્રોટોકોલ્સ
એપ્લિકેશન-સ	વિશિષ્ટ ઇન્ડસ્ટ્રીજી	કન્યામર અને ઇન્ડસ્ટ્રીયલ

મખ્ય તકાવતો:

- M2M: મશીન-તુ-મશીન ડાયરેક્ટ કમ્પ્યુનિકેશન
  - IoT: કલાઉડ ઇન્ટિગ્રેશન સાથે ઇન્ટરનેટ ઓફ થિંગ્સ
  - સ્કોપ: M2M એ વ્યાપક IoT ઇકોસિસ્ટમનો ઉપસમૂહ છે
  - ઇન્ટેલિજન્સ: IoT વધ એડવાન્ડ એનાલિટિક્સ અને AI મધ્યાન કરે છે

પ્રશ્ન 3(ક) [7 ગુણ]

IoT આર્કિટેક્ચરનો બ્લોક ડાયાગ્રામ દોરો અને તેને સમજાવો

જવાબ

Mermaid Diagram (Code)

```

{Shaded}
{Highlighting} []
graph TD
    A[ ] --- B[ ]
    B --- C[ ]
    C --- D[ ]
    D --- E[ ]
    E --- F[ ]
    F --- G[ ]
    {Highlighting}
{Shaded}
  
```

IoT આર્કિટેક્ચર લેયર્સ:

- ફિઝિકલ લેયર:**
  - ઘટકો: સેન્સર્સ (તાપમાન, ભેજ), એક્ચ્યુઅટર્સ (મોટર્સ, વાલ્વ્સ)
  - કાર્ય: ભૌતિક પર્યાવરણમાંથી ડેટા કલેક્શન
- કોર્ન્ટિકલ લેયર:**
  - પ્રોટોકોલ્સ: WiFi, Bluetooth, Zigbee, LoRaWAN, સેલ્યુલર
  - કાર્ય: ડિવાઇસિસમાંથી પ્રોસેસિંગ સેન્ટર્સ સુધી ડેટા ટ્રાન્સમિટ કરવું
- ડેટા પ્રોસેસિંગ લેયર:**
  - ટેકનોલોજીઓ: એજ કમ્પ્યુટિંગ, ફોગ કમ્પ્યુટિંગ
  - કાર્ય: સેન્સર ડેટાની રિયલ-ટાઈમ પ્રોસેસિંગ અને ફિલ્ટરિંગ
- ડેટા એક્સ્યુમ્યુલેશન લેયર:**
  - ઇન્ફાસ્ટ્રક્ચર: કલાઉડ સ્ટોરેજ, ડેટા વેરહાઉસિસ
  - કાર્ય: IoT ડેટાના વિશાળ પ્રમાણને સ્ટોર કરવું
- ડેટા એબ્સ્ટ્રેક્શન લેયર:**
  - ઘટકો: ડેટાબેસિસ, ડેટા એનાલિટિક્સ એન્જિન્ઝિન્સ
  - કાર્ય: એપ્લિકેશન્સ માટે ડેટાને ઓર્ગનાઇઝ અને તૈયાર કરવું
- એપ્લિકેશન લેયર:**
  - સર્વિસીસ: વેબ એપ્લિકેશન્સ, મોબાઇલ એપ્સ, ડેશબર્ડોર્સ
  - કાર્ય: યુઝર ઇન્ટરફેસિસ અને બિજનેસ લોજિક પ્રદાન કરવું
- કોલાબોરેશન લેયર:**
  - ઇન્ટિગ્રેશન: ERP સિસ્ટમ્સ, બિજનેસ પ્રોસેસિસ
  - કાર્ય: વિવિધ સ્ટેકહોલ્ડર્સ વચ્ચે કોલાબોરેશન સક્ષમ કરવું

મેમરી ટ્રીક

પ્રશ્ન 3(અ) OR [3 ગુણ]

MAC પ્રોટોકોલની એનર્જી સમસ્યાઓ સમજાવો

જવાબ

MAC પ્રોટોકોલ્સમાં એનર્જી સમસ્યાઓ:

સમસ્યા	વર્ણન	અસર
આઇડલ લિસનિંગ કોલિઝન ઓવરહિયરિંગ	કમ્પ્યુનિકેશન વિના રેડિયો ચાલુ રહે છે અનેક ટ્રાન્સમિશન ઇન્ટરફેર કરે છે અપ્રસ્તુત પેકેટ્સ પ્રાપ્ત કરતું	50-60% એનર્જી વેસ્ટ રિટ્રાન્સમિશન ઓવરહેડ બિનજરૂરી એનર્જી વપરાશ

મુખ્ય મુદ્દાઓ:

- આઇડલ લિસનિંગ: WSN માં સૌથી વધુ એનર્જી-વપરાતી પ્રવૃત્તિ
- પ્રોટોકોલ ઓવરહેડ: કંટ્રોલ પેકેટ્સ વધારાની એનર્જી વપરે છે
- પૂર્વ ગરીબ શેડ્યુલિંગ: બિનકાર્યક્ષમ ચેનલ એક્સેસ એનર્જી વધારે છે

મેમરી ટ્રીક

"આઇડલ કોલાઇડ ઓવરહિયર"

પ્રશ્ન 3(બ) OR [4 ગુણ]

IoT સિસ્ટમ માટે મોડિફાઇડ OSI મોડેલ સમજાવો

જવાબ

IoT માટે મોડિફાઇડ OSI મોડેલ:

લયર	પરંપરાગત OSI	IoT મોડિફિકેશન
એપ્લિકેશન	યુઝર એપ્લિકેશન્સ	IoT એપ્લિકેશન્સ, કલાઉડ સર્વિસ્ઝસ
પ્રેન્ટેશન	ડેટા ફોર્મેટિંગ	JSON, XML, CoAP
સેશન	સેશન મેનેજમેન્ટ	MQTT, HTTP સેશન્સ
ટ્રાન્સપોર્ટ	TCP, UDP	UDP, CoAP, MQTT
નેટવર્ક	IP રાઉટિંગ	6LoWPAN, IPv6
ડેટા લિંક	Ethernet, WiFi	IEEE 802.15.4, LoRa
ફિઝિકલ	ફિઝિકલ મીડિયમ	સેન્સર્સ, એક્સ્યુએટર્સ, રેડિયો

મુખ્ય મોડિફિકેશન્સ:

- લાઇટવેઇટ પ્રોટોકોલ્સ: રિસોર્સ-કન્સ્ટ્રેઇન્ડ ડિવાઇસિસ માટે ઓપ્ટિમાઇઝડ
- એનર્જી એફિશિયન્સી: લો પાવર કન્જમશન માટે ડિજાઇન કરેલા પ્રોટોકોલ્સ
- ઇન્ટરસ્પેરેબિલિટી: વિવિધ IoT ડિવાઇસિસ અને પ્લેટફોર્મ્સ માટે સપોર્ટ

મેમરી ટ્રીક

"એપ્સ પ્રેન્ટ સેશન ટ્રાન્સપોર્ટ નેટવર્ક લિંક ફિઝિકલ"

પ્રશ્ન 3(ક) OR [7 ગુણ]

IoT ના સ્લોટો વર્ગીકરણો

જવાબ

IoT સ્લોટો વર્ગીકરણ:

```
mindmap
  root((IoT))
    
```

- ટેકનોલોજી ઇવોલ્યુશન સ્તોતો:**
    - ઇન્ટરનેટ વિસ્તરણ: ગ્લોબલ કનેક્ટિવિટી ઇન્ફાસ્ટ્રક્ચર ડેવલપમેન્ટ
    - મોબાઇલ રિવોલ્યુશન: સ્માર્ટફોન અને ટેબ્લેટ્સ કનેક્ટેડ ઇકોસિસ્ટમ બનાવે છે
    - કલાઉડ કમ્પ્યુટિંગ: સ્કેલેબલ કમ્પ્યુટિંગ અને સ્ટોરેજ રિસોર્સિસ
    - બિગ ડેટા એનાલિટિક્સ: વિશાળ ડેટા વોલ્યુમ્સ પ્રોસેસ કરવાની ક્ષમતા
  - બિજનેસ ડ્રાઇવર્સ:**
    - ઓપરેશનલ એફિશિયન્સી: બિજનેસ પ્રોસેસિસનું ઓટોમેશન અને ઓપ્ટિમાઇઝેશન
    - કોસ્ટ રિડક્શન: ઓપરેશનલ અને મેઇન્ટેનાન્સ કોસ્ટ ઓછી
    - નવા બિજનેસ મોડલ્સ: ડેટા-ડ્રિવન સર્વિસિસ અને પ્રોડક્ટ્સ
    - કસ્ટમર સેટિસફેક્શન: સ્માર્ટ સર્વિસિસ દ્વારા યુઝર એક્સપ્રીયન્સ વધારવું
  - ટેકનોલોજીકલ એનેબલસ:**
    - સેન્સર એડવાન્સમેન્ટ: નાના, સસ્તા, વધુ સચોટ સેન્સર્સ
    - કમ્પ્યુનિકેશન પ્રોટોકોલ્સ: બહેતર વાયરલેસ પ્રોટોકોલ્સ અને સ્ટાન્ડર્ડ્સ
    - પ્રોસેસિંગ ઇવોલ્યુશન: વધુ શક્તિશાળી છતાં એનજી-એફિશિયન્ટ પ્રોસેસર્સ
    - સ્ટોરેજ રિવોલ્યુશન: સસ્તું અને વધુ વિશ્વસનીય ડેટા સ્ટોરેજ સોલ્યુશન્સ
  - માર્કેટ ડિમાન્ડ્સ:**
    - સ્માર્ટ સિટીઓ: શહેરી આયોજન અને ઇન્ફાસ્ટ્રક્ચર મેનેજમેન્ટ
    - હેલ્થકેર: રિમોટ મોનિટરિંગ અને ટેલિમેડિસિન
    - ઇન્ડસ્ટ્રિયલ ઓટોમેશન: ઇન્ડસ્ટ્રી 4.0 અને સ્માર્ટ મેન્યુક્ષેક્ચરિંગ
    - એન્વાયરન્મેન્ટલ મોનિટરિંગ: કલાઈમેટ ચેન્જ અને સર્સનેબિલિટી ચિંતાઓ
- મુખ્ય કન્વર્જન્સ ફેક્ટર્સ:**
- IPv6 એડોપ્શન: અભજો ડિવાઇસિસ માટે અનલિમિટેડ એડ્રેસિંગ
  - 5G નેટવર્ક્સ: હાઇ-સ્પીડ, લો-લેટન્સી કમ્પ્યુનિકેશન
  - AI ઇન્ટિગ્રેશન: ઇન્ટેલિજન્ટ ડિસ્ટ્રિબ્યુશન મેર્કેટ માટે મશીન લર્નિંગ

મેમરી ટ્રીક

"ટેકનોલોજી બિજનેસ એનેબલ માર્કેટ"

પ્રશ્ન 4(અ) [3 ગુણ]

IoT ના મૂળભૂત ઘટકોને સંક્ષિપ્તમાં સમજાવો.

જવાબ

મૂળભૂત IoT ઘટકો:

ઘટક	કાર્ય	ઉદાહરણ
સેન્સર્સ	ડેટા કલેક્શન	તાપમાન, દબાસા, ગતિ
કનેક્ટિવિટી	ડેટા ટ્રાન્સમિશન	WiFi, Bluetooth, સેલ્ફુલર
ડેટા પ્રોસેસિંગ	ઇન્ફારેશન એનાલિસિસ	એજ/કલાઉડ કમ્પ્યુટિંગ
યુઝર ઇન્ટરફેસ	હ્યુમન ઇન્ટરફેશન	મોબાઇલ એપ્સ, ડેશબોર્ડ્સ

કોર ફંક્શન્સ:

- સેન્સિંગ: પર્યાવરણીય ડેટા એક્સ્ટ્રાક્શન કરવું
- કનેક્ટિવિંગ: પ્રોસેસિંગ સેન્સર્સ સુધી ડેટા ટ્રાન્સમિશન કરવું
- પ્રોસેસિંગ: એનાલિસિસ અને ઇન્સાઇટ્સ કાઢવાની ક્ષમતા
- એક્ઝ્ટિંગ: એનાલિસિસ આધારે એક્સ્ટ્રાક્શન કરવું

ਮੇਮਰੀ ਟ੍ਰੈਕ

“सेन्स कनेक्ट प्रोसेस इन्टरक्स”

પ્રશ્ન 4(બ) [4 ગુણ]

કન્સ્ટ્રોઇન્ડ એપ્લિકેશન પ્રોટોકોલ (CoAP) ની સંક્ષિપ્તમાં ચર્ચા કરો.

ଜ୍ଵାବ

CoAP પ્રોટોકોલ ઓવરવ્યુ:

CoAP ફીચર્સ:

ફીચર	વર્ણન	ફાયદો
લાઇટવેઇટ	સિમ્પલ પ્રોટોકોલ ડિજાઇન	લો રિસોર્સ વેજ
UDP-પેક્સ	UDP ટ્રાન્સપોર્ટ વાપરે છે	રિડ્યુસ્ડ ઓવરહેડ
RESTful	REST આર્કિટેક્ચર	ઇતી ઇન્ટિગ્રેશન
રિલાયબલ	બિલ્ડ-ઇન રિટૉન્સમિશન	એન્થ્યોર્સ ડિલિવરી

મુખ્ય લક્ષણો:

- **რიკვესტ/რისპო-ნს:** HTTP समान परंतु IoT माटे ओपिट्माइज़ड
  - **कन्फ़िग्युल ऐसोजिस:** एकोनोलेजमेन्ट्स द्वारा रिलायबिलिटी
  - **रिसोर्स डिस्कवरी:** बिल्ट-इन सर्विस डिस्कवरी मेकेनिज़म
  - **ब्लॉक ट्रान्सक्शन:** मोटा डेटा ट्रान्सफर्म माटे सोर्पेट

ਮੈਮਰੀ ਟੀਕ

“લાઇટ UDP REST રિલાયેબલ”

પ્રશ્ન 4(ક) [૭ ગુણ]

કલાઉડ ટ્રાન્ઝેફર અને કંપ્લેક્સ ડિવાઇસ (એક્સ્પ્રેસ) મેનેજમેન્ટની પ્રક્રિયા સમજાવો.

ଜ୍ଵାବୁ

```
sequenceDiagram
    participant S as
    participant G as
    participant C as
    participant A as
    participant U as

    S{-G: } 
    G{-C: } (MQTT/HTTP)
    C{-C: }
    C{-U: } {-} 
    U{-C: } 
    C{-G: } 
    G{-A: } 
    A{-G: }
```

કલાઉડ-વેર્ડ IOT મેનેજમેન્ટ પ્રોસેસ:

1. ડેટા કલેક્શન ફેઝ:

- સેન્સર્સ: પર્યાવરણીય ડેટા એકત્રિત કરે છે (તાપમાન, ભેજ, ગતિ)
- લોકલ પ્રોસેસિંગ: એજ ડિવાઇસિસ પર બેઝિક ફિલ્ટરિંગ અને ફોર્મેટિંગ
- ડેટા ટ્રાન્સમિશન: WiFi/સેલ્યુલર કનેક્શન દ્વારા કલાઉડ પર ડેટા મોકલવું

2. કલાઉડ પ્રોસેસિંગ ફેઝ:

- ડેટા ઈન્જેસ્શન: કલાઉડ ડેટાબેસિસમાં સેન્સર ડેટા પ્રાપ્ત અને સ્ટોર કરવું
- રિયલ-ટાઈમ એનાલિટિક્સ: તાત્કાલિક ઇનસાઇટ્સ માટે ડેટા સ્ટ્રીમ્સ પ્રોસેસ કરવા
- મશીન લાર્જિંગ: પેર્ટન રેક્રિશન અને પ્રિડિક્શન માટે AI એલ્ગોરિધમ્સ લાગુ કરવા

3. ડિસ્ટ્રિબ્યુન મેન્ડિંગ ફેઝ:

- રૂલ એન્જિન્ન: જરૂરી એકશન્સ નક્કી કરવા માટે બિજાનેસ ઉલ્સ લાગુ કરવા
- શ્રેષ્ઠ મોનિટરિંગ: વેલ્યુઝ લિમિટ્સ ઓતરી જાય ત્યારે એલર્ટ ટ્રિગર કરવા
- ઓટોમેટ રિસ્પોન્સિસ: એકરચ્યુએટર્સ માટે કંટ્રોલ કમાન્ડ્સ જનરેટ કરવા

4. કંટ્રોલ એક્જાન્યુશન ફેઝ:

- કમાન્ડ ડિસ્પેચ: યોગ્ય એકરચ્યુએટર્સ પર કંટ્રોલ સિગ્રલ્સ મોકલવા
- ડિવાઇસ મેનેજમેન્ટ: એકરચ્યુએટર સ્ટેટ્સ અને પરકાર્મન્સ મોનિટર કરવું
- ફીડબેક લૂપ: સફળ કમાન્ડ એક્જાન્યુશનની કન્ફર્મેશન એકત્રિત કરવી

5. યુઝર ઇન્ટરેક્શન:

- ડેશબોર્ડ: રોન્સર ડેટા અને સિસ્ટમ સ્ટેટ્સનું રિયલ-ટાઈમ વિઝ્યુઅલાઇઝેશન
- મોબાઇલ એપ્સ: રિમોટ મોનિટરિંગ અને મેન્યુઅલ કંટ્રોલ ક્ષમતાઓ
- નોટિફિકેશન્સ: યુઝરને એલર્ટ્સ અને વોનિંગ્સ મોકલવા

ફાયદા:

- સ્કેલેબિલિટી: હજારો ડિવાઇસિસને એકસાથે હેન્ડલ કરી શકે છે
- રિમોટ એક્સેસ: ઇન્ટરનેટ સાથે ગમે ત્યાંથી ડિવાઇસિસ કંટ્રોલ કરી શકાય છે
- ડેટા એનાલિટિક્સ: હિસ્ટોરિકલ એનાલિસિસ અને પ્રિડિક્શન મેન્ઝેન્ટન્સ
- ઇન્ટિગ્રેશન: અન્ય બિજાનેસ સિસ્ટમ્સ અને સર્વિસિસ સાથે કનેક્ટ કરી શકાય છે

મેમરી ટ્રીક

"કલેક્ટ પ્રોસેસ ડિસાઇડ કંટ્રોલ ઇન્ટરેક્ટ"

પ્રશ્ન 4(અ) OR [3 ગુણ]

ઇન્ટરનેટ ઓફ થિંગ્સને વ્યાખ્યાપિત કરો અને તેનું વિજન જણાવો.

જવાબ

વ્યાખ્યા: ઇન્ટરનેટ ઓફ થિંગ્સ (IoT) એ સેન્સર્સ, સોફ્ટવેર, અને કનેક્ટિવિટી સાથે એમ્બેડ્ડ ભૌતિક ડિવાઇસિસનું નેટવર્ક છે જે ઇન્ટરનેટ પર ડેટા એકત્રિત અને વિનિમય કરવા માટે છે.

IoT વિગ્નાન:

પાસું	વિજન
કનેક્ટિવિટી	બધું બધે કનેક્ટેડ
ઇન્ટેલિજન્સ	સ્માર્ટ ડિસ્ટ્રિબ્યુન મેન્ડિંગ
ઓટોમેશન	મિનિમલ હ્યુમન ઇન્ટરવેન્શન
ઇન્ટિગ્રેશન	સીમલેસ સિસ્ટમ ઇન્ટરેક્શન

કોર વિગ્નાન એલિમેન્ટ્સ:

- યુબિક્વિટ્સ કમ્પ્યુટિંગ: રોજિંદા વસ્તુઓમાં એમ્બેડ્ડ ટેકનોલોજી
- સીમલેસ ઇન્ટરેક્શન: કુદરતી હ્યુમન-ડિવાઇસ કમ્પ્યુનિકેશન
- ઇન્ટેલિજન્સ એન્વાયરન્મેન્ટ: કન્ટેક્સ્ટ-અવેર રિસ્પોન્સિવ સિસ્ટમ્સ

મેમરી ટ્રીક

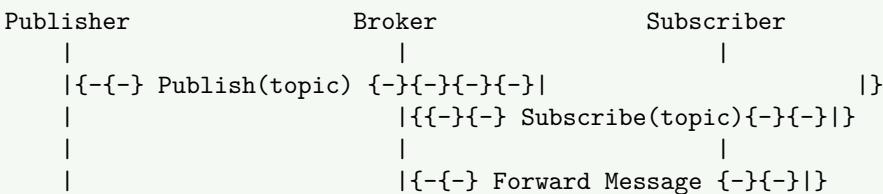
"કનેક્ટ ઇન્ટેલિજન્સ ઓટોમેટ ઇન્ટિગ્રેટ"

પ્રશ્ન 4(બ) OR [4 ગુણ]

મેસેજ ક્યુ ટેલિમેટ્રી ટ્રાન્સપોર્ટ (MQTT) પ્રોટોકોલની સંક્ષિપ્તમાં ચર્ચા કરો.

જવાબ

MQTT પ્રોટોકોલ આર્કિટેક્ચર:

MQTT લક્ષણો:

ફીચર	વર્ણન	ફાયદો
લાઇટવેઇટ	મિનિમલ પ્રોટોકોલ ઓવરહેડ	IOT ડિવાઇસિસ માટે યોગ્ય
પાબ્લિશ/સાબ્સ્ક્રાઇબ	ડિફલેટ કમ્પ્યુનિકેશન	સ્કેલેબલ આર્કિટેક્ચર
QoS લેવલ્સ	કવોલિટી ઓફ સર્વિસ ઓપશન્સ	રિલાયેબલ ડિલિવરી
પર્સિસ્ટન્ સેશન્સ	સેશન સ્ટેટ જાળવામાં આવે છે	કનેક્શન રેજિલિયન્સ

MQTT ઘટકો:

- **પબ્લિકશર:** બ્રોકર પર મેસેજિસ મોકલે છે
  - **સાફ્ટકાઇબર:** બ્રોકર પાસેથી મેસેજિસ પ્રાપ્ત કરે છે
  - **બ્રોકર:** સેન્ટ્રલ મેસેજ રાઉટર
  - **ટોપિક્સ:** મેસેજ કેટેગોરીઝેશન સિસ્ટમ

કવોલિટી ઓફ સર્વિસ લેવલ્સ:

- QoS 0: સૌથી વધુ એક વાર ડિલિવરી
  - QoS 1: ઓછામાં ઓછું એક વાર ડિલિવરી
  - QoS 2: બરાબર એક વાર ડિલિવરી

ਮੇਮਰੀ ਟੀਕ

“ਪ੍ਰਭਿਲਥ ਸਹੁ-ਕਾਇਬ ਬੋਕਰ ਰੋਪਿਕ”

પ્રશ્ન 4(ક) OR [૭ ગુણ]

રાસ્પબેરી પાઈનો આંકિટેક્ચર બ્લોક ડાયાગ્રામ દોરો અને તેને સમજાવો.

ଜ୍ଵାବ

રાસ્પબેરી પાઇ આંકિટેક્ચર ઘટકો:

1. प्रोसेसिंग यनिट:

- CPU: 1.5GHz पर चालते क्वाइ-कोर ARM Cortex-A72 प्रोसेसर

- GPU: ગ્રાફિક્સ પ્રોસેસિંગ અને વિડિયો એક્સિલરેશન માટે VideoCore VI
  - પરફોર્મન્સ: Linux જેવા સંપૂર્ણ ઓપરેટિંગ સિસ્ટમ્સ ચલાવવા સક્ષમ
2. મેમોરી સિસ્ટમ:
- RAM: પ્રોગ્રામ એક્ઝીક્યુશન માટે 4GB LPDDR4 સિસ્ટમ મેમોરી
  - સ્ટોરેજ: ઓપરેટિંગ સિસ્ટમ અને ડેટા સ્ટોરેજ માટે MicroSD કાર્ડ સ્લોટ
  - કેશ: બહેતર પરફોર્મન્સ માટે ઓન-ચિપ કેશ મેમોરી
3. ઇનપુટ/આઉટપુટ ઇન્ટરફેસ્સ:
- GPIO: સેન્સર કનેક્ટિવિટી માટે 40-પિન જનરલ પર્ચા ઇનપુટ/આઉટપુટ
  - USB પોર્ટ્સ: પેરિફેરલ્સ અને સ્ટોરેજ ડિવાઇસ માટે 4x USB 3.0 પોર્ટ્સ
  - ડિસ્પ્લે: 4K વિડિયો આઉટપુટ સ્પોર્ટિંગ 2x માઇક્રો-HDMI પોર્ટ્સ
4. કનેક્ટિવિટી ઔપાન્સ:
- ઇથરનેટ: વાઈફાઈ નેટવર્ક કનેક્શન માટે ગિગાબિટ ઇથરનેટ પોર્ટ
  - વાયરલેસ: ડ્યુઅલ-બેન્ડ WiFi 802.11ac અને Bluetooth 5.0
  - કેમેરા: ડિડિકેટેડ કેમેરા સીરિયલ ઇન્ટરફેસ (CSI) પોર્ટ
5. પાવર અને ઓડિયો:
- પાવર: એફિશિયન્ટ પાવર મેનેજમેન્ટ સાથે USB-C પાવર ઇનપુટ
  - ઓડિયો: 3.5mm ઓડિયો જેક અને HDMI ઓડિયો આઉટપુટ
  - પાવર કન્યામ્પશન: સતત ઓપરેશન માટે ઓપ્ટિમાઇઝડ
- IoT એપ્લિકેશન્સ:
- હોમ ઓટોમેશન: લાઇટ્સ, ફેન્સ, સિક્યુરિટી સિસ્ટમ્સ કંટ્રોલ
  - ઇન્ડસ્ટ્રિયલ મોનિટરિંગ: તાપમાન, દબાણ, વાઇબ્રેશન સેન્સિંગ
  - રોબોટિક્સ: મોટર કંટ્રોલ, સેન્સર ઇન્ટિગ્રેશન, કમ્પ્યુટર વિજન
  - ડેટા લોઝિંગ: પર્યાવરણીય મોનિટરિંગ અને ડેટા કલેક્શન
- IoT માટે ફાયદા:
- કોસ્ટ-ઇફિક્ટિવ: લો-કોસ્ટ કમ્પ્યુટિંગ પ્લેટફોર્મ
  - વર્સ્ટાઇલ: અનેક પ્રોગ્રામિંગ લેંગ્વેજિસ સપોર્ટ કરે છે
  - કમ્પ્યુનિટી સપોર્ટ: ટ્યુટોરિયલ્સ અને પ્રોજેક્ટ્સનું વિશાળ ઇકોસિસ્ટમ
  - એક્સપેન્ડબિલિટી: અનેક સેન્સર્સ અને મોડ્યુલ્સ સાથે કમ્પોટિબલ

મેમોરી ટ્રીક

"પ્રોસેસ મેમોરી ઇન્ટરફેસ કનેક્ટ પાવર"

પ્રશ્ન 5(અ) [3 ગુણ]

IoT નો ઉપયોગ કરીને સ્માર્ટ હેલ્થ મોનિટરિંગ સિસ્ટમનો બ્લોક ડાયાગ્રામ દોરો.

જવાબ

Mermaid Diagram (Code)

```
{Shaded}
{Highlighting} []
graph LR
    A[ ] --{-{-}{}}--> B[ {}br/{} , Sp02, ]
    B --{-{-}{}}--> C[ {}br/{}Arduino/NodeMCU]
    C --{-{-}{}}--> D[ WiFi/Bluetooth{}br/{} ]
    D --{-{-}{}}--> E[ {}br/{} ]
    E --{-{-}{}}--> F[ {}br/{} {-} ]
    E --{-{-}{}}--> G[ {}br/{} ]
    E --{-{-}{}}--> H[ {}br/{}SMS/Email]
{Highlighting}
{Shaded}
```

સિસ્ટમ ઘટકો:

- સેન્સર્સ: વાઇટલ સાઇન્સ એક્સિસ કરે છે (હાર્ટ રેટ, બલડ પ્રેશાર, તાપમાન)
- માઇક્રોકૂલોલર: સેન્સર ડેટા પ્રોસેસ કરે છે અને કમ્પ્યુનિકેશન મેનેજ કરે છે
- કનેક્ટિવિટી: WiFi/સેલ્ફ્યુલર નેટવર્ક્સ દ્વારા કલાઉડ પર ડેટા ટ્રાન્સમિટ કરે છે
- કલાઉડ પ્લેટફોર્મ: ડેટા સ્ટોર કરે છે અને એનાલિટિક્સ સર્વિસ્સ્સ પ્રદાન કરે છે
- યુગર ઇન્ટરફેસ્સ: મોનિટરિંગ માટે મોબાઇલ એપ્સ અને વેબ ડેશબોર્ડ્સ

પ્રશ્ન 5(બ) [4 ગુણ]

IoT માં વિવિધ પ્રકારના સેન્સરની યાદી બનાવો અને કોઈપણ બેના કાર્યને સંક્ષિપ્તમાં સમજાવો.

જવાબ

IoT સેન્સર પ્રકારો:

સેન્સર પ્રકાર	માપન	એપ્લિકેશન્સ
તાપમાન	ગરમી/ઠડક લેવલ્સ	HVAC, હવામાન મોનિટરિંગ
ભેજ	ભેજનું પ્રમાણ	કૃષિ, સ્ટોરેજ
દબાણ	એકમ વિસ્તાર દીઠ બળ	હવામાન, ઇન્ડસ્ટ્રિયલ
ગતિ/PIR	હલચલ શોધ	સિક્યુરિટી, ઓટોમેશન
ગેસ	રસાયણિક રચના	હવાની ગુણવત્તા, સલામતી
પ્રકાશ	પ્રકાશ સ્તર	સ્માર્ટ લાઇટિંગ

વિગતવાર કાર્ય:

1. તાપમાન સેન્સર (DHT22):

- સિલ્ફાંટ: થર્મિસ્ટર રેજિસ્ટરન્સ તાપમાન સાથે બદલાય છે
- પ્રક્રિયા: માઇકોલોલર રેજિસ્ટરન્સ વેલ્યુ વાંચે છે અને તાપમાનમાં કન્વર્ટ કરે છે
- આઉટપુટ: તાપમાન અને ભેજ ડેટા સાથે ડિજિટલ સિચલ
- એપ્લિકેશન્સ: સ્માર્ટ થર્મોસ્ટેટ, પર્યાવરણીય મોનિટરિંગ

2. PIR મોશન સેન્સર:

- સિલ્ફાંટ: હલતા પદાર્થો દ્વારા ઉત્સર્જિત ઇન્ફારેડ રેડિયેશન શોધે છે
- ઘટકો: ફેસ્નેલ લેન્સ સાથે પાયરોઇલેક્ટ્રિક સેન્સર
- કાર્ય: ઇન્ફારેડ લેવલ્સમાં ફેફાર ડિજિટલ આઉટપુટ સિચલ ટ્રિગર કરે છે
- એપ્લિકેશન્સ: સિક્યુરિટી સિસ્ટમ્સ, ઓટોમેટિક લાઇટિંગ, ઓક્યુપેન્સી ડિટેક્શન

પ્રશ્ન 5(ક) [7 ગુણ]

IoT નો ઉપયોગ કરીને સ્માર્ટ હોમ ઓટોમેશનનો બ્લોક ડાયગ્રામ દોરો અને તેનું કાર્ય સમજાવો.

જવાબ

Mermaid Diagram (Code)

```

{Shaded}
{Highlighting} []
graph TD
    A["  
Raspberry Pi/NodeMCU"] --- B["  
"]
    A --- C["  
"]
    A --- D["  
WiFi/Zigbee"]
    A --- E["  
"]
    A --- F["  
"]
    A --- G["  
Alexa/Google"]

    B --- B1["  
"]
    B --- C1["  
LED  
AC  
/"]
    B --- D1["  
"]
    B --- E1["  
"]
    B --- F1["  
"]
    B --- G1["  
"]

    C1 --- C1B["  
/"]
    C1 --- C1C["  
"]
    C1 --- C1D["  
"]
    C1 --- C1E["  
"]
    C1 --- C1F["  
"]
    C1 --- C1G["  
"]

    D1 --- D1B["  
"]
    D1 --- D1C["  
"]
    D1 --- D1D["  
"]
    D1 --- D1E["  
"]
    D1 --- D1F["  
"]
    D1 --- D1G["  
"]

    E1 --- E1B["  
"]
    E1 --- E1C["  
"]
    E1 --- E1D["  
"]
    E1 --- E1E["  
"]
    E1 --- E1F["  
"]
    E1 --- E1G["  
"]

    F1 --- F1B["  
"]
    F1 --- F1C["  
"]
    F1 --- F1D["  
"]
    F1 --- F1E["  
"]
    F1 --- F1F["  
"]
    F1 --- F1G["  
"]

    G1 --- G1B["  
"]
    G1 --- G1C["  
"]
    G1 --- G1D["  
"]
    G1 --- G1E["  
"]
    G1 --- G1F["  
"]
    G1 --- G1G["  
"]

    C1B --- C1C --- C1D --- C1E --- C1F --- C1G
    D1B --- D1C --- D1D --- D1E --- D1F --- D1G
    E1B --- E1C --- E1D --- E1E --- E1F --- E1G
    F1B --- F1C --- F1D --- F1E --- F1F --- F1G
    G1B --- G1C --- G1D --- G1E --- G1F --- G1G
  
```

સ્માર્ટ હોમ ઓટોમેશન કાર્ય:

- 1. ડેટા કલેક્શન:**
    - પર્યાવરણીય સેન્સર્સ: તાપમાન, ભેજ, પ્રકાશ સ્તરનું નિરીક્ષણ કરે છે
    - સિક્યુરિટી સેન્સર્સ: ગતિ, દરવાજા/બારીની સ્થિતિ, રમોક/ગેસ શોધે છે
    - યુગર પ્રોજેક્સ: વિવિધ રૂમ્સમાં ઓક્યુપેન્સી નિર્ધારિત કરવા માટે PIR સેન્સર્સ
  - 2. ડેટા પ્રોસેસિંગ:**
    - લોકલ પ્રોસેસિંગ: કિટિકલ પરિસ્થિતિઓ (ફાયર એલાર્મ) માટે તાત્કાલિક પ્રતિક્રિયા
    - કલાઉડ પ્રોસેસિંગ: જાટિલ એનાલિટિક્સ અને પેર્ટન રેક્ઝિશન
    - મશીન લન્ચિંગ: સમય સાથે યુગર પ્રાથમિકતાઓ અને આદતો શીખવી
  - 3. ડિસિગન મેઝિંગ:**
    - રૂલ-બ્લેડ કંટ્રોલ: જો તાપમાન $> 25^{\circ} AC$
    - શેજ્યુલ ઓપરેશન્સ: સૂચાંસ્ત સમયે લાઇટ્સ ચાલુ કરો, સવારે 6 વાગ્યે છોડવાઓને પાણી આપો
    - યુગર પ્રાથમિકતાઓ: શીખેલા પેર્ટન આધારે લાઇટિંગ અને તાપમાન એડજસ્ટ કરો
  - 4. કંટ્રોલ એક્ઝ્યુશન:**
    - લાઇટિંગ કંટ્રોલ: એમ્બિયન્ટ લાઇટ અને સમય આધારે ઓટોમેટિક ડિમિંગ
    - કલાઇમેટ કંટ્રોલ: ઓક્યુપેન્સી અને હવામાન આધારે હીટિંગ/કૂલિંગ ઓપ્ટિમાઇઝ કરો
    - સિક્યુરિટી મેનેજમેન્ટ: સિક્યુરિટી સિસ્ટમ આર્મ/ડિસાર્મ, દરવાજા લોક/અનલોક
  - 5. યુગર ઇન્ટરેક્શન:**
    - મોબાઇલ ઓપ: ગમે ત્યાંથી રિમોટ મોનિટરિંગ અને કંટ્રોલ
    - વોઇસ કમાન્ડ્સ: Alexa, Google Assistant સાથે ઇન્ટિગ્રેશન
    - મેન્યુઅલ ઓવરશાઇડ: ફિઝિકલ સ્વિચિસ અને કંટ્રોલ્સ કાર્યક્ષમ રહે છે
  - 6. કમ્યુનિકેશન ફોલો:**
    - સેન્સર ડેટા: દર થોડી સેકન્ડ એક્સિટ કરવામાં આવે છે અને કંટ્રોલર પર ટ્રાન્સમિટ કરવામાં આવે છે
    - કલાઉડ સિંક્નોનાઇઝેશન: ડેટા બેકઅપ અને રિમોટ એક્સેસ ક્ષમતાઓ
    - સ્ટેટ્સ અપડેટ્સ: મોબાઇલ ડિવાઇસિસ પર રિયલ-ટાઇમ નોટિફિકેશન્સ
- મુખ્ય ફીચર્સ:**
- અનર્જી એફિશિયન્સી: ઓટોમેટિક કંટ્રોલ વીજ વપરાશ 30-40% ઘટાડે છે
  - સિક્યુરિટી એન્હાન્સમેન્ટ: રિયલ-ટાઇમ મોનિટરિંગ અને એલર્ટ સિસ્ટમ્સ
  - કન્વીનિયન્સ: વોઇસ કંટ્રોલ અને સ્માર્ટફોન ઇન્ટિગ્રેશન
  - કોસ્ટ સેવિંગ્સ: વીજ અને પાણીના સંસાધનોનો ઓપ્ટિમાઇઝ ઉપયોગ
- સિસ્ટમ ફાયદા:**
- રિમોટ મોનિટરિંગ: ઓફિસ અથવા વેકેશનથી ઘરની સ્થિતિ ચેક કરો
  - ઓટોમેટેડ રિસ્પોન્સિસ: ઇમર્જન્સી દરમિયાન તાત્કાલિક પગલાં
  - પર્સનલાઇઝેશન: વ્યક્તિગત પ્રાથમિકતાઓ આધારે કસ્ટમાઇઝ વાતાવરણ
  - ઇન્ટિગ્રેશન: હાલના ઘરેલું ઉપકરણો અને સિસ્ટમ્સ સાથે કામ કરે છે
- ટેકનિકલ સ્પેસિફિકેશન્સ:**
- પ્રોટોકોલ્સ: ડિવાઇસ કમ્યુનિકેશન માટે WiFi, Zigbee, Z-Wave
  - પાવર બેકઅપ: પાવર કટ દરમિયાન કિટિકલ સેન્સર્સ માટે બેટરી બેકઅપ
  - ડેટા એન્ક્ષિસન: ડિવાઇસિસ અને કલાઉડ વચ્ચે સિક્યૂર કમ્યુનિકેશન
  - સ્કેલેબિલિટી: નવા ડિવાઇસિસ અને સેન્સર્સનો સરળ ઉમેરો

મેમરી ટ્રીક

"કલેક્ટ પ્રોસેસ ડિસાઇડ કંટ્રોલ ઇન્ટરેક્ટ સિક્યોર"

પ્રશ્ન 5(અ) OR [3 ગુણ]

કોઈપણ ત્રાણ ઇન્ડસ્ટ્રીયલ અને મિલિટરી IoT એપ્લિકેશન્સની ચાદી બનાવો.

જવાબ

ઇન્ડસ્ટ્રીયલ IoT એપ્લિકેશન્સ:

એપ્લિકેશન	વર્ણન	ફાયદા
પ્રિડિક્ટિવ મેટાટેન્સ	રિયલ-ટાઇમમાં સાધનોના સ્વાસ્થ્યનું નિરીક્ષણ	ડાઉનટાઇમ ઘટાડો, ખર્ચ ઓછો
સપ્લાય ચેઇન ટ્રોકિંગ	ફેકટરીથી ગ્રાહક સુધી માલનો ટ્રેક	કાર્યક્ષમતા સુધારો, નુકસાન ઘટાડો
અનર્જી મેનેજમેન્ટ	વીજ વપરાશનું નિરીક્ષણ અને ઓપ્ટિમાઇઝેશન	અનર્જી કોસ્ટ 20-30% ઘટાડો

મિલિટરી IoT એપ્લિકેશન્સ:

એપ્લિકેશન	વર્ણન	ફાયદા
બેટલફીલ્ડ સર્વેલન્સ એસેટ ટ્રેકિંગ	લડાઇ જોનનું રિયલ-ટાઇમ મોનિટરિંગ મિલિટરી સાધનો અને વાહનોનું નિરીક્ષણ	વધારેલ સિર્યુઅશનલ અવેરનેસ ચોરી અટકવો, લોજિસ્ટિક્સ ઓપ્ટિમાઇઝ કરો
સોલ્જર હેલ્થ મોનિટરિંગ	કર્મચારીઓના વાઇટલ સાઇન્સનો ટ્રેક	સલામતી સુધારો, મેડિકલ રિસ્પોન્સ

મેમરી ટ્રીક

"પ્રિડિકટ ટ્રેક એનજી, સર્વ્યુટ્રેક મોનિટર"

પ્રશ્ન 5(બ) OR [4 ગુણ]

IoT માં વિવિધ પ્રકારના એક્ચ્યુઅટર્સની યાદી બનાવો અને કોઈપણ બેના કાર્યને સંક્ષિપ્તમાં સમજાવો.

જવાબ

IoT એક્ચ્યુઅટર પ્રકારો:

એક્ચ્યુઅટર પ્રકાર	કાર્ય	એપ્લિકેશન્સ
સર્વો મોટર	ચોક્કસ કોણીય સ્થિતિ	રોબોટિક્સ, ઓટોમેશન
રિલે	ઇલેક્ટ્રિકલ સ્વિચિંગ	લાઇટ્સ, ફેન્સ, ઉપકરણો
સોલેનોઇડ વાલ્વ	પ્રવાહી પ્રવાહ નિયંત્રણ	સિંચાઈ, HVAC
LED	પ્રકાશ ઉત્સર્જન	સૂચકાંકો, ડિસ્પ્લે
બજાર	અવાજ ઉત્પાદન	અલાર્મ્સ, નોટિફિકેશન્સ
સ્ટેપર મોટર	ચોક્કસ રોટેશનલ કંટ્રોલ	3D પ્રિન્ટર્સ, CNC

વિગતવાર કાર્ય:

1. સર્વો મોટર:

- કંટ્રોલ સિગનલ: PWM (પદ્ધસ વિડ્યુલેશન) સિગનલ સ્થિતિ નિર્ધારિત કરે છે
- ફીડબેક સિસ્ટમ: આંતરિક પોટેન્શિયોમીટર પોઝિશન ફીડબેક પ્રદાન કરે છે
- કાર્ય: કંટ્રોલ સર્કિટ ઇચ્છિત વિ એક્ચ્યુઅલ પોઝિશનની સરખામણી કરે છે
- એપ્લિકેશન્સ: રોબોટિક આર્મ્સ, કેમેરા પેન/ટિલ્ટ, ઓટોમેટિક દરવાજા

2. રિલે પોર્ટ્યુલ:

- ઇલેક્ટ્રોમેચેનિક સિલ્ફાંટ: એનજાઇડ થાય ત્યારે કોઇલ મેચેનિક ફીલ્ડ બનાવે છે
- સ્વિચિંગ એક્શન: મેચેનિક ફીલ્ડ મેકેનિકલ કોન્ટેક્ટ્સને ખસેડે છે
- આઇસોલેશન: કંટ્રોલ અને લોડ સર્કિટ્સ વચ્ચે ઇલેક્ટ્રિકલ આઇસોલેશન
- એપ્લિકેશન્સ: હોમ ઓટોમેશન, ઇન્ડસ્ટ્રિયલ કંટ્રોલ, સેફ્ટી સિસ્ટમ્સ

મેમરી ટ્રીક

"સર્વો રિલે સોલેનોઇડ LED બજાર સ્ટેપર"

પ્રશ્ન 5(ક) OR [7 ગુણ]

IoT નો ઉપયોગ કરીને સ્માર્ટ પાર્કિંગ સિસ્ટમનો બ્લોક ડાયગ્રામ દોરો અને તેનું કાર્ય સમજાવો.

જવાબ

Mermaid Diagram (Code)

```
{Shaded}
{Highlighting} []
graph LR
    A[ ] {--{-}{}} B[IR/ ] {br/{} } ]
    B {--{-}{}} C[NodeMCU/Arduino{br/{} } ] }
```

```

C {-{-}{}} D [WiFi      {}br/{}    ]}
D {-{-}{}} E[      {}br/{}    ]
E {-{-}{}} F[      {}br/{}    ]
E {-{-}{}} G[      {}br/{}    ]
E {-{-}{}} H[      {}br/{}    ]
C {-{-}{}} I [LED      {}br/{}    ]
{Highlighting}
{Shaded}

```

સ્માર્ટ પાર્કિંગ સિસ્ટમ કાર્ય:

1. વાહન શોધ:

- સેન્સર પ્લેસમેન્ટ: દરેક પાર્કિંગ સ્પેસ પર IR અથવા અલ્ટ્રાસોનિક સેન્સર્સ ઇન્સ્ટોલ કરવામાં આવે છે
- ડિટેક્શન મેકેનિઝમ: સેન્સર્સ વાહનોની હાજરી/ગેરહાજરી શોધે છે
- સ્ટેટ્સ મોનિટરિંગ: સ્પેસ ઓક્યુપેન્સીનું સતત નિરીક્ષણ
- ડેટા એક્સ્પુર્ટરી: અનેક સેન્સર્સ ખોટા પોઝિટિવ રીડિંગ્સ ઘટાડે છે

2. ડેટા કલેક્શન અને પ્રોસેસિંગ:

- માઇકોક્રોલર: NodeMCU/ArduinO સેન્સર ડેટાને સ્થાનિક રીતે પ્રોસેસ કરે છે
- સ્ટેટ્સ ડિટર્મિનેશન: ઓક્યુપાઇડ (સેન્સર બ્લોકડ) અથવા ફ્રી (સેન્સર કિલ્ચર)
- ટાઇમ સ્ટેમ્પિંગ: બિલિંગ માટે એન્ટ્રી અને એક્ઝિટ ટાઇમ રેકૉર્ડ કરવા
- ડેટા વેલિડેશન: અસ્થાયી અવરોધી (પાંડા, કચરો) ફિલ્ટર કરવા

3. કમ્પ્યુનિકેશન અને કલાઉડ ઇન્ટિગ્રેશન: (ચાલુ)

- WiFi ટ્રાન્સમિશન: કલાઉડ સર્વર પર રિયલ-ટાઇમ ડેટા મોકલવામાં આવે છે
- ડેટાબેસ સ્ટોરેજ: પાર્કિંગ સ્પેસ સ્ટેટસના રેકૉર્ડ્સ જાળવવા
- એનાલિટિક્સ પ્રોસેસિંગ: ઉપયોગના પેર્ટન અને આંકડા જનરેટ કરવા
- API ઇન્ટિગ્રેશન: મોબાઇલ ઓપેસ અને ડિસ્પ્લે સિસ્ટમ્સ સાથે કનેક્ટ કરવું

4. યુઝર ઇન્ટરફેસ અને સર્વિસિસ:

- મોબાઇલ એપ્લિકેશન: યુઝર્સ પાર્કિંગ સ્પેસિસ શોધી અને રિઝર્વ કરી શકે છે
- રિયલ-ટાઇમ અપડેટ્સ: ઉપલબ્ધ પાર્કિંગ સ્પેસિસનું લાઇવ સ્ટેટ્સ
- નવિગેશન આસિસ્ટન્સ: પસંદ કરેલી પાર્કિંગ સ્પેસ સુધી GPS માર્ગદર્શન
- પેમેન્ટ ઇન્ટિગ્રેશન: પાર્કિંગ ફી માટે ઓનલાઇન પેમેન્ટ

5. વિશ્વાસી ઇન્જિનીયરિંગ:

- LED ઇન્ડિકેટર્સ: દરેક સ્પેસ માટે લીલો (ફ્રી), લાલ (ઓક્યુપાઇડ)
- ડિસ્પ્લે બોર્ડ્સ: કુલ ઉપલબ્ધ સ્પેસિસ દર્શાવતા ઇલેક્ટ્રોનિક સાઇન્સ
- મોબાઇલ નોટિફિકેશન્સ: રિઝર્વ ટાઇમ એક્સાપાયર થતો હોય ત્યારે એલર્ટ્સ
- એડમિન ડેશબોર્ડ: મોનિટરિંગ અને કંટ્રોલ માટે મેનેજમેન્ટ ઇન્ટરફેસ

6. એડવાર્ક ફીચર્સ:

- સ્પેસ રિઝર્વેશન: અગાઉથી પાર્કિંગ સ્પેસ બુક કરવી
- ઓટોમેટિક બિલિંગ: પાર્કિંગ અવધિ આધારે ચાર્જિંગ કેલ્ક્યુલેટ કરવા
- વાયોલેશન ડિટેક્શન: અનિવિકૃત પાર્કિંગ માટે એલર્ટ
- ડેટા એનાલિટિક્સ: પીક ઉપયોગ કલાકો, રેવન્યુ એનાલિસિસ

સિસ્ટમ ફાયદા:

- ટાઇમ સેવિંગ: પાર્કિંગ શોધવામાં લાગતો સમય ઘટાડે છે
- ટ્રોફિક રિટ્કશન: સ્પેસિસ શોધતાં ફરવાનું ઓછું
- રેવન્યુ ઓપ્શિયાઇઝેશન: માંગ આધારિત ડાયનેમિક પ્રાઇસિંગ
- એન્વાયરન્મેન્ટલ ઇમ્પ્રેક્ટ: ઈંદ્રણ વપરાશ અને ઉત્સર્જન ઘટાડે છે

ટેકનિકલ ઘટકો:

- સેન્સર્સ: IR પ્રોક્સિમિટી સેન્સર્સ અથવા અલ્ટ્રાસોનિક ડિસ્ટન્સ સેન્સર્સ
- માઇકોક્રોલર્સ: ESP8266/ESP32 બેર્ડ ડેવલપમેન્ટ બોર્ડ્સ
- કમ્પ્યુનિકેશન: WiFi, LoRaWAN, અથવા સેલ્ફ્યુલર કનેક્ટિવિટી
- પાવર સાલાય: રિપોટ લોકેશન્સ માટે બેટરી બેકઅપ સાથે સોલાર પેનલ્સ

ઇમ્પ્લાનેટેશન પડકારો:

- વેધર રેઝિસ્ટર્ન્સ: સેન્સર્સને વરસાદ, બરફ, આત્મંતિક તાપમાનમાં કામ કરવું જોઈએ
- પાવર મેનેજમેન્ટ: બેટરી-પાવર સેન્સર્સને કાર્યક્ષમ પાવર વપરાશની જરૂર છે
- નેટવર્ક રિલાયબિલિટી: કનેક્ટિવિટી ઈશ્યુઝ માટે બેકઅપ કમ્પ્યુનિકેશન મેથડ્સ
- મેન્ટનેન્નન્સ: સેન્સર્સની નિયમિત સફાઈ અને કેલિબ્રેશન

કોસ્ટ-વેનિફિટ એનાલિસિસ:

- પ્રારંભિક રોકાણા: સેન્સર ઇન્સ્ટોલેશન અને સિસ્ટમ સેટઅપ કોસ્ટ
- ઓપરેશનલ રેવિંગ્સ: મેનેજમેન્ટ ઓપરેશન ઘટાડું
- રેવન્યુ ઇન્ક્ષીપ્શન: સુધારેલ સ્પેસ યુટિલાઇઝેશન અને ડાયનેમિક પ્રાઇસિંગ
- પેલેક પીરિયડ: કમર્શિયલ ઇન્સ્ટોલેશન્સ માટે સામાન્ય રીતે 12-18 મહિના

ઇન્ટિગ્રેશન પોસિબિલિટીઓ:

- સ્માર્ટ સિટી સિસ્ટમ્સ: ટ્રાફિક મેનેજમેન્ટ સિસ્ટમ્સ સાથે કનેક્ટ કરવું

- બિલ્ડિંગ ઓટોમેશન: શોપિંગ મોલ અથવા ઓફિસ બિલ્ડિંગ સિસ્ટમ્સ સાથે ઇન્ટિગ્રેશન
- પબ્લિક ટ્રાન્સપોર્ટેશન: બસ/મેટ્રો શેડ્યુલ્સ સાથે કોઓર્ડિનેટ કરવું
- ઇમર્જન્સી સવિસિસ: ઇમર્જન્સી વાહનો માટે પ્રાયોરિટી એક્સેસ

ભવિષ્યની એન્હાન્સમેન્ટ્સ:

- AI ઇન્ટિગ્રેશન: મશીન લર્નિંગ વાપરીને પાર્કિંગ ડિમાન્ડ પ્રિડિક્ટ કરવી
- ઇલેક્ટ્રિક વાહન ચાર્જિંગ: EV ચાર્જિંગ સ્ટેશન્સ સાથે ઇન્ટિગ્રેશન
- ઓટોનોમિક વાહન્સ: સેલ્ફ-પાર્કિંગ કાર્સ માટે સપ્રોટ
- મોબાઇલ પેમેન્ટ એક્સપેન્શન: ડિજિટલ વોલેટ્સ સાથે ઇન્ટિગ્રેશન

મેમરી ટ્રીક

“ડિટેક્ટ પ્રોસેસ કમ્પ્યુનિકેટ ઇન્ટરફેસ ઇન્ડિકેટ સર્વ”